

Compliance als succesfactor

Compliance heeft vaak een negatieve bijklank: toezicht op naleving van veel, soms zelfs tegenstrijdige regels, die het ondernemen onnodig bemoeilijken. Dit is een gemiste kans. Compliance zou juist als positief moeten worden gezien! Compliancemanagement is de basis voor verantwoord ondernemen en draagt bij aan een betere verstandhouding tussen bedrijfsleven en samenleving en tussen bedrijven en hun toezichthouders. Dan moet een bedrijf het wel goed organiseren, het breder trekken dan wet- en regelgeving en werken aan een positieve compliance-cultuur en –attitude in alle lagen van de organisatie. De nieuwe ISO-richtlijn voor compliancemanagement helpt hierbij.

Trending topics in compliance zijn:

- bedrijven en instellingen klagen over de toenemende regeldruk;
- overheden proberen de toezichtlasten te verminderen;
- uit tal van incidenten blijkt dat regels met betrekking tot integriteit, mededinging, veiligheid en milieu niet goed worden nageleefd;
- de politiek roept bij elk incident om strengere regels en meer toezicht.

*Léonie van der Voort (Charm),
lid NEN-normcommissie
compliancemanagement*

Zo ontstaat een vicieuze cirkel waarin steeds meer regels niet automatisch leiden tot beter gedrag, terwijl bedrijven steeds meer energie in naleving moeten stoppen en overheden in het houden van toezicht. Dat moet anders kunnen. Het gaat om wederzijds vertrouwen in elkaars handelen op basis van een gemeenschappelijk belang van overheid en bedrijfsleven (en natuurlijk van burgers en consumenten). Namelijk een veilige, eerlijke en duurzame samenleving op basis van de daarvoor minimaal noodzakelijke maatschappelijke spelregels.

*Dick Hortensius (NEN),
secretaris NEN-norm-
commissie compliance-
management*

Dat vergt van bedrijven en andere instellingen een goede analyse van de context waarin ze opereren, wat de eisen, wensen en verwachtingen van hun stakeholders zijn, welke risico's er spelen bij hun bedrijfsvoering, hun producten en diensten en de keten waar zij deel van uitmaken. Gedegen risico- en stakeholderanalyse leiden tot inzicht in de eisen die belangrijk zijn om in acht te nemen om maatschappelijk verantwoord te opereren. Zo bezien is compliance een succesfactor en compliancemanagement een pijler onder de maatschappelijke 'license to operate'.

Het vergt van de overheid dat zij bij vaststelling van wet- en regelgeving steeds helder voor ogen houdt welke (maatschappelijke) risico's ermee worden beheerst en of de wet-

en regelgeving genoeg focus op de relevante principes heeft om daar adequaat aan bij te dragen. Daarnaast vergt het een onderschrijving van de risk-based aanpak van bedrijven om deze principes na te leven en op maat in te kunnen vullen. Toezicht kan dan ook meer risk-based op de essentiële compliancemaatregelen worden gericht.

Het betekent dat bedrijven compliance goed moeten organiseren en vooral ook moeten werken aan een interne cultuur en attitude waarin naleving van 'compliance obligations' (wettelijke en onderkende stakeholdereisen) wordt gezien als iets dat een positieve bijdrage aan de bedrijfsresultaten in brede zin levert. Het gaat dus om meer dan een systematische aanpak, interne rolverdeling, procedures en verantwoordingsmechanismen. Ook positieve beïnvloeding van en sturing op 'goed' gedrag van management en medewerkers is essentieel. Factoren als voorbeeldgedrag, transparantie, klokkenluiden, incidentmelding, beloning en realistische operationele doelstellingen die geen non-compliant gedrag uitlokken, zijn cruciaal voor succes in compliance.

De nieuwe mondiale richtlijn voor compliancemanagement, ISO 19600, bevat een goede mix van aanbevelingen voor een 'beheerste organisatie' en voor 'cultuur en gedrag'. Goede toepassing hiervan vergroot het vertrouwen tussen burgers, overheid, bedrijven en instellingen. Daarmee kan deze richtlijn een belangrijke bijdrage leveren aan een efficiëntere invulling van verantwoordelijkheden van de overheid als hoeder van het maatschappelijke belang en van verantwoord opererende bedrijven en instellingen die dat maatschappelijke belang willen dienen.